

Kostelany

Kraj: Zlínský

Správní obvod: Kroměříž

Nadmořská výška: 365 m n. m.

Počet obyvatel: 636

Adresa URL: www.obeckostelany.cz

Okres: Kroměříž

GPS souřadnice: 49.203075N, 17.382846E

První pís. zmínka: 1422 (602 let)

PSČ: 767 01

Historie obce Kostelany

Název Kostelany je starobylého původu. Je odvozen od lidí z Kostela, nebo od opevněného místa, kastelu.

Podle lidové pověsti pochází název od kostelíku, jenž zde v dávné době stával při hradské cestě.

Druhá pověst říká, že zde bydlel při založení obce bývalý kastelán z hradu Buchlova.

Tato vesnice byla založena asi ve 14. století na území patřícím královskému hradu Buchlovu. Zatím nejstarší písemná zpráva o Kostelanech je v zástavní listině krále Zigmunda z roku 1422, která zaznamenává názvy obcí patřících k hradu Buchlovu. Součástí buchlovského panství byly Kostelany až do roku 1464, kdy byla část panství pro zadlužení majitele Jiříka z Mošnova odtržena. Až dalším majitelům se podařilo tuto část panství vyplatit a připojit ke svému panství. Stalo se tak za času Jana Bočka z Kunštátu /1478-80/ nebo jeho nástupce Jiříka Hraběše Kostky z Postupic / 1481- 84 /. V roce 1542 došlo k rozdělení buchlovského panství na dvě části. Žerotínové získali severní část s Kostelany, Vrbkou, Lubnou a Kudlovicemi a připojili ji k napajedelskému panství. Žerotínové drželi Kostelany do roku 1580. Potom vlastnili Kostelany do roku 1599 Vartenberkové, kdy odkázali panství Vilému z Roupova. Vilém odprodal tvrz Napajedla i s městečkem a řadou vsí, mezi nimi i Kostelany v roce 1602 Václavu Molovi z Mořic a jeho manželce. Václav Mol po získání Kvasic prodal v roce 1611 Napajedla hraběti Janu Jakubovi Rottálovi. K odtržení Kostelan a jejich připojení k sousedním Kvasicím došlo mezi léty 1636-1649, kdy na Kvasicích sídlil syn Jana Jakuba Rottála - Jan. Ten v roce 1636 totiž koupil od své manželky Aliny Bruntálské z Vrbna kvasické panství. Na mapě tohoto panství z roku 1649 se Kostelany nenalézají. Rottálové vlastnili kvasické panství i s Kostelany až do roku 1746, kdy zemřel hrabě Adam Jáchym Rottál. Vlastníkem panství se stala jeho nejstarší dcera Marie Anna, které se v roce 1757 provdala za hraběte Františka Adama z Lambertů. Lambertové vlastnili Kvasice po čtyři generace. Všechny statky zdědila Leopolda z Lambertů, která se v roce 1845 provdala za Bedřicha hraběte z Thun-Hohensteinu. Vlastníky kvasického panství a tedy i Kostelan byli až do roku 1945 hrabata z Thun-Hohensteinu.

LhotkaPůvodně byla nazývána Lhotou. Tvořila pravděpodobně s blízkými Cvrčovicemi samostatný statek. Roku 1382 vložil Čeněk z Konečné vsi Cvrčovice, Lhotu a dvůr v Lazníkách Oldřichovi z Mydlovar. V roce 1409 měla na Lhotce věno Svena, matka Pavlíka z Ejvaně, jenž její věno převedl na svoji obec Skržice. V roce 1406 se píše po ní Sobeň ze Lhoty, jenž ji v roce 1409 prodal Fraňkovi z Morkovic. Tento prodej se stal až do roku 1412 předmětem sporů mezi Frankem z Morkovic, Smilem ze Lhoty a Pavlíkem ze Skržic. Pak Franěk zapsal část věna Zdince, manželce Litkově ze Stranic. Od roku 1561 se připomíná v písemných pramenech vždy při panství zdouneckém. O Lhotce jako samostatném zboží nejsou již další záznamy.

ÚjezdskoPůvodně se Újezdsko nazývalo Újezdec. Nebyl nikdy samostatným panstvím a zmítal se mezi jednotlivými vrchnostmi. Roku 1365 patřil ke Kvasicím, s nimiž je Milota z Benešova a Kvasic zapsal své ženě Elišce. Později byl rozdělen na dvě části, z nichž jedna zůstala Kvasicím a druhá v roce 1381 Zástřizlům. Protivec ze Zástřizel v tom roce zapsal své ženě půl Újezdce a půl Zástřizel věnem 125 hř. gr. Zajímavý je prodej celého Újezdce s dvorem a vinohradem v roce 1406 Prokopovi z Podolí. Od roku 1412 patřil celý Újezdec neustále k zeměpanskému statku ve Zdounkách až do roku 1520, kdy se připomíná jako ves pustá. Rozporné je, že v řadě let je shodně připomínán Újezdec při panství kvasickém i zdouneckém vždy celý. Můžeme se proto domnívat, že ke každému z těchto panství patřila polovina vsi. Za možné, ale nepravděpodobné je, že by také na kvasicku byla osada jménem Újezdec, která zanikla. Svěťčí o tom údaj, že Újezdsko nechal po roce 1644 osadit kvasický hrabě Jan Rottal poraženými povstalci z východního valašska. Ovlivnilo to nářečí a kroj, které zůstaly stejně jako v Nové Dědině valašské. Výslovně se píše, že osada byla osazena roku 1658. Roku 1667 byl Újezdec znovu usazen na panství zdouneckém. V té době měl deset chalup a panskou stáj pro dobytek. O dvoře se dosud nemluví. Píše se Augiest. Původní majitelé nových osedlých podsedků se do roku 1670 až na tři vyměnili. Od toho roku se používá pro ves názvu Oujezdek.

